

De Taallijn.
Interactief taalonderwijs in groep 1 en 2

Uit de kunst!

Bijlagen activiteencyclus

José Hillen, Annie van der Beek en Willy van Elsäcker
Met medewerking van Mira Hilhorst en Monique Rovers

Nijmegen, augustus 2006

EXPERTISECENTRUM

Nederlands

Bijlage 1 – Informatiebrief aan ouders over thema

Beste ouder(s) of verzorger(s),

Ons nieuwe thema heet:

Uit de kunst!

Wat gaan we allemaal doen?

1. Wij maken een kunstwandeling door onze school. We gaan dan op zoek naar verschillende soorten kunst.
2. Wij lezen voor uit het boek *De koningin die niet kon kiezen*. Dit boek is geschreven door Annemarie van Haeringen (2006).
3. Wij leren veel nieuwe woorden over het thema.
4. We gaan allerlei soorten kunst zelf maken.
5. We maken in de klas een museum. Hierin worden onze kunstwerken tentoongesteld.
6. Wij maken op school een gezinsportfolio, een heen-en-weer boekje. Daar plakken we werkjes in die passen bij het thema. Dit boekje mag mee naar huis. Thuis kunt u er foto's en tekeningen inplakken, of er iets bij schrijven. Daarna bekijken we het boek op school. Het boekje gaat heen-en-weer tussen school en thuis.
7. We gaan op bezoek in een echt museum en leren daar nog meer over kunst.
8. De kinderen mogen spullen meenemen naar school. In de klas maken we een museum en een boekenhoek. Het is fijn als u thuis iets heeft om mee te geven naar school, bijvoorbeeld:
 - Een kunstwerk van thuis
 - Boeken of foto's van kunst
 - Folders of informatiebrocures van musea
9. We zijn op zoek naar een ouder, een opa of oma die thuis iets doet met kunst, bijvoorbeeld zelf kunstwerken maakt. We zouden het erg leuk vinden als deze 'kunstenaar' iets over zijn kunst komt vertellen in de klas.

U bent van harte welkom om vóór of na schooltijd in de klas te komen kijken. Dan kunt u zien hoe we bezig zijn met het thema *Uit de kunst!*

Met vriendelijke groet,

de leerkrachten van groep 1 en 2

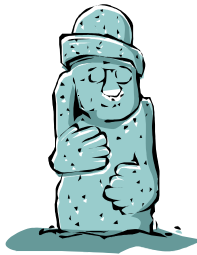
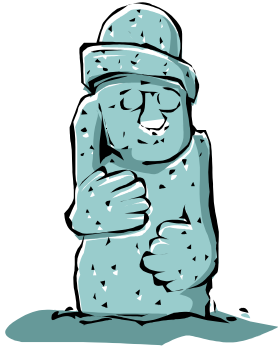
Kunstwerk: _____

Gezien door: _____

Wat voor kunst?

Groot of klein?

Staan er letters op?

Vind je het mooi?

Prentenboeken

- Bloom, B. (1999). *Zes muizen en een egel*. Sjaloom.
Als Bas de kleurpotloden van zijn zusje leent, ontdekt hij dat ze inderdaad toverkracht hebben zoals zij had gezegd: alles wat hij tekent wordt echt.
- Bruna, D. (1997). *Nijntje in het museum*. Amsterdam: Mercis.
Nijntje mag mee naar een museum, waar ze kennismaakt met schilderijen, beelden en andere kunst.
- Dijk, E. van. (2004). *Foliantje maakt een schilderij*. Kempen Uitgevers.
Olifantje Foliantje verveelt zich, en maakt een schilderij van wat hij buiten om zich heen ziet. Met tekst in rijm.
- Gorbachev, V. (2000). *Een fantastisch verjaarscadeau*. Voorschoten: De Vier Windstreken.
Rudolf maakt een tekening voor zijn jarige moeder en licht toe wat er allemaal op te zien is.
- Johnson, C. (2000) *Paultje en het paarse krijtje*. Rotterdam: Lemniscaat.
Vertaald door Annie M.G. Schmidt. Met behulp van zijn paarse krijtje creëert Paultje pagina na pagina zijn eigen wereld.
- Kitamura, S. & Ris, I. (2005). *Pablo maakt een kunstwerk*. Antwerpen: De Vries-Brouwers.
Pablo de olifant zit op een Kunstclub en wil net als de andere leden graag een schilderij maken dat tentoongesteld kan worden. Hij gaat de natuur in voor inspiratie en schildert een landschap. Moe geworden valt hij in slaap. Een voor een komen er dieren langs die een bijdrage leveren aan zijn schilderij.
- Klinting, L. & Hof, W. van 't (1998). *Kasper de schilder*. Van Buuren.
De bevers Kasper en Flip verven samen een kastje in allerlei vrolijke kleuren en bergen hun schilderspulletjes erin op.
- Lionni, L. & Lint, R. van. (2004). *Blauwtje en geeltje*. Ankh-Hermes.
Een uit blauw papier gescheurde kleurenvlek heeft veel vriendjes, maar zijn allerbeste vriend is Geeltje en samen zijn zij groen.
- Louis, C., Gerritse, R. & Ignatius, A. (2000). *De vlijtige nietsnut*. Voorschoten: De Vier Windstreken.
Na hun winterslaap moeten de bevers hun burcht weer opbouwen. Een van hen doet dat op zijn eigen manier en ontdekt dat het scheppen van kunst veel voldoening kan geven.
- Norac, C. & Cneut, C. (2004). *Het hart van Tom*. Wielsbeke: De Eenhoorn.
Tom kan alles tekenen, hij tekent een hart voor degenen die hij lief vindt. Maar dan raakt hij het hart van papier kwijt. Tom gaat achter zijn hart aan.
- Obiols, A., Lindert, I. van & Poper, R. (2004) *De kleine Dali*. Amsterdam: Memphis Belle
Het jongetjes Salvi (Salvador Dali) vindt een sleutel op de bodem van de zee. Door de sleutel maakt hij een droomreis door de surrealistische schilderijen van Salvador Dali. Hij komt op de meest wonderlijke plekken en ontmoet bizarre personen en dieren. De sleutel past op een lade waarin allerlei wonderlijke figuren zitten. Als hij groot is, besluit hij zijn droomreis te schilderen.
- Reynolds, P. & Niskos, L. M. (2003). *De stip*. Rotterdam: Lemniscaat.
Floor denkt dat ze niet kan tekenen, maar als de juf haar leert beginnen met een stip, merkt ze dat ze veel meer kan dan ze dacht. De stip is het begin van een reeks prachtige stippentekeningen die op school tentoongesteld wordt.
- Uttley, A., Donkersteeg, J. & Tempest, M. (2000). *Muffie de mol*. Nijkerk: Callenbach.
Muffie de mol gaat op zoek naar het schilderij waarvan hij een klein gedeelte bezit.
- Velthuijs, M. (1995). *De schilder en de vogel*. Voorschoten: De Vier Windstreken.
Een arme schilder maakt een schilderij van een vogel, dat door een rijke man wordt gekocht. De vogel krijgt heimwee en vliegt van het schilderij. Na veel

omzwervingen brengt een jongen hem weer bij de schilder en gaat hij weer op het teruggekochte schilderij zitten.

Velthuijs, M. (1991). *Krokodil en het meesterwerk*. Amsterdam: Leopold.

Olifant gaat bij de schilder Krokodil een schilderij kopen. Hij weet niet wat hij moet kiezen. Daarom maakt Krokodil speciaal een schilderij voor hem waarop hij, als hij z'n ogen dicht doet, alles ziet wat hij wil zien.

Whybrow, I. & Reynolds, A. (2005). *Tom en de dinosaurussen in het museum*.

Amsterdam: Mercis- Alasso.

Als Tom en zijn dinosaurussen in het museum zijn, zien ze van alles. De dino's willen hun emmer uit, omdat ze zich vervelen. Als Tom met ze gaat spelen, raakt zijn familie hem kwijt.

Wolkstein, D., Begin, M. & Ris, I. (2002). *Het schilderij van muisje*. Westeinde.

Muisje maakt een schilderij waarin al haar vrienden zichzelf zien. Zo ontdekt ze dat je op verschillende manieren naar een schilderij kunt kijken.

Informatieve boeken

Andel, L. van., Arkel, F. van., Blokland, C. & Spier, R. (1999). *De kunstenaar. De Kijkdoos*. Groningen: Wolters-Noordhoff.

Andel, L. van., Blokland, C. & Tilburg, M. van. (1995). *Het museum. De Kijkdoos*. Gorinchem: De Ruiter.

Gog, M. van & Gosens, M. (2005). *Muziek. De Kijkdoos*. Groningen: Wolters-Noordhoff.

Grant, D., Jeunesse, G. & Delafosse, C. (2002). *Muziek. Mijn eerste ontdekkingen*. Den Haag: Biblion Uitgeverij.

Le Saux, A. & Solotareff, G. (2004). *Het kleine museum*. Amsterdam: Querido.

ABC boek met 150 afbeeldingen uit schilderijen maken samen een klein museum in dit boek. De afbeeldingen komen uit schilderijen van verschillende schilderstijlen.

Micklethwait, L. (1993). *Woordjes leren, kunst ontdekken*. Harderwijk: Deltas.

Kijkboek met afbeeldingen in kleur van een keuze uit 3000 jaar, vooral figuratieve, schilder- en tekenkunst uit de hele wereld.

Pijbes, W. (2004). *M is van meisje*. Rotterdam: Lemniscaat.

ABC-boek om jonge kinderen met kunst vertrouwd te maken, bestaande uit detailfragmenten van schilderijen en een korte tekst.

Shepherd, N. (2004). *Schilderen voor kleine handjes. Kunst voor kleintjes*. Haarlem: Gottmer.

Shepherd, N. (2004). *Knutselen voor kleine handjes. Kunst voor kleintjes*. Haarlem: Gottmer.

Zelf lezen

Lieshout, E. van., Os, E. van & Janssen, M. (2004). *Ik kan niks*. Zwijssen: Tilburg.

Het jongetje Guus kan niks, terwijl Pam kan spelen met de bal, Stan een lied kan zingen en Fleur haar koe temt.

Wille, R. & Westerduin, A. (2004). *Mijn pen heeft zin*. Wielsbeke: De Eenhoorn.

Kaat is een hartstochtelijk auteur. Ze schrijft diverse brieven. De brieven staan veelal links, zonder hoofdletters, een zin per regel en met klankzuivere woorden (mkm, mmkm en mkmm). Vijf keer schrijft Kaat een gedicht en soms een spelletje met letters.

Gedichten

Alewijnse, A., Buul, T. van., Fens, K. & Stigter, B. (2000). *Als je goed om je heen kijkt zie je dat alles gekleurd is. Gedichten voor kinderen van alle leeftijden*.

Amsterdam: Querido.

Biemans, I., Heymans, M (2001). *Met mijn rechteroog dicht, mijn linkeroog open*.

Amsterdam: Leopold.

-
- Busser, M., Schröder, R. & Steen, W. van der (1999). *Het grote versjesboek*. Houten: Van Holkema & Warendorf.
- Coillie, J. van & Verplancke, K. (2000). *De dichter is een tovenaar*. Averbode: Averbode.
- De Vos, P., Grobler, P. & Jong, F. van. (1998). *Het carnaval der dieren*. Rotterdam: Lemniscaat.
- Elders, I. & Beijer, M. (1999). *Later, zei de zwarte kater*. Amsterdam: Querido.
- Gisbert, M. & Westera, B. (2004). *Ik geef je een zoen. Lief en leed van klein tot groot*. Amsterdam: Hillen.
- Hagen, H. & Hagen, M., Törnqvist, M. (2000). *Jij bent de liefste*. Amsterdam: Querido.
- Hoekstra, H. (1999). *Rijmpjes en versjes uit de nieuwe doos*. Amsterdam: Meulenhoff.
- Kuiper, N. & Hopman, P. (2001). *Soms zie ik 1000 lichtjes*. Amsterdam: Leopold.
- Ostaijen, P. van & Verrept, P. (1996). *Sjimpansee*. Amsterdam: Clavis.
- Ostaijen, P. van & Verrept, P. (1996). *Marc*. Amsterdam: Clavis.
- Ostaijen, P. van & Verrept, P. (1996). *Slaap*. Amsterdam: Clavis.
- Vangaever, M. & Van Durme, L. (2000). *Een zesje met een hoed*. Wielsbeke: De Eenhoorn.
- Vendel, E. van de & Weel, F. van der (2005). *Superguppie krijgt kleintjes*. Amsterdam: Querido.

Beste ouders /verzorgers,

Dit is het **gezinsportfolio** van uw kind. Het is een boekje dat heen en weer gaat tussen school en thuis. Hierin bewaart uw kind tekeningen en werkjes die het zelf gemaakt heeft. Een gezinsportfolio is erg leuk voor de kinderen en ook handig voor de ouders, want:

1. U kunt zien wat uw kind op school geleerd heeft.
2. De kinderen zijn trots op hun werk. De meeste kinderen willen het graag thuis laten zien. Het is belangrijk dat u met uw kind praat over dit gezinsportfolio. Dingen die u kunt vragen zijn:
 - Wat zit er allemaal in het portfolio? Laat eens zien!
 - Wat heb je dat knap gedaan! Hoe heb je dat gemaakt?
 - Vertel er eens wat over!
 - Wat zullen we er nu thuis samen inplakken?
3. U kunt dingen in het gezinsportfolio plakken, en er ook iets bijschrijven als u wilt. Dingen die u bijvoorbeeld in kunt plakken zijn:
 - Foto's of een tekening van de kunst die in uw eigen huis of straat te zien is.
 - Foto's van kunstwerken die uw kind zelf gemaakt heeft, bijvoorbeeld kunst van uw kind van de peuterspeelzaal
 - Kaartjes of folders van tentoonstellingen of musea die u met uw kind ooit heeft bezocht (bijvoorbeeld tijdens een vakantie).
 - Liedjes of versjes die u met uw kind hebt opgezegd/gezongen.
 - Leuke of bijzondere uitspraken die uw kind heeft gedaan.
4. De kinderen krijgen het gezinsportfolio op vrijdag mee naar huis. Dan kunt u het boekje in het weekend samen met uw kind bekijken en er samen iets inplakken. In het boekje ziet u een paar bladzijdes die speciaal voor thuis zijn. Op die bladzijdes kunt u dus iets schrijven of inplakken. Op maandag geeft u het boekje weer mee naar school. Het boekje wordt twee keer meegegeven, dus u kunt twee keer iets inplakken.

U zult zien dat het erg leuk is, en ook leerzaam, om samen met uw kind over het boekje te praten.

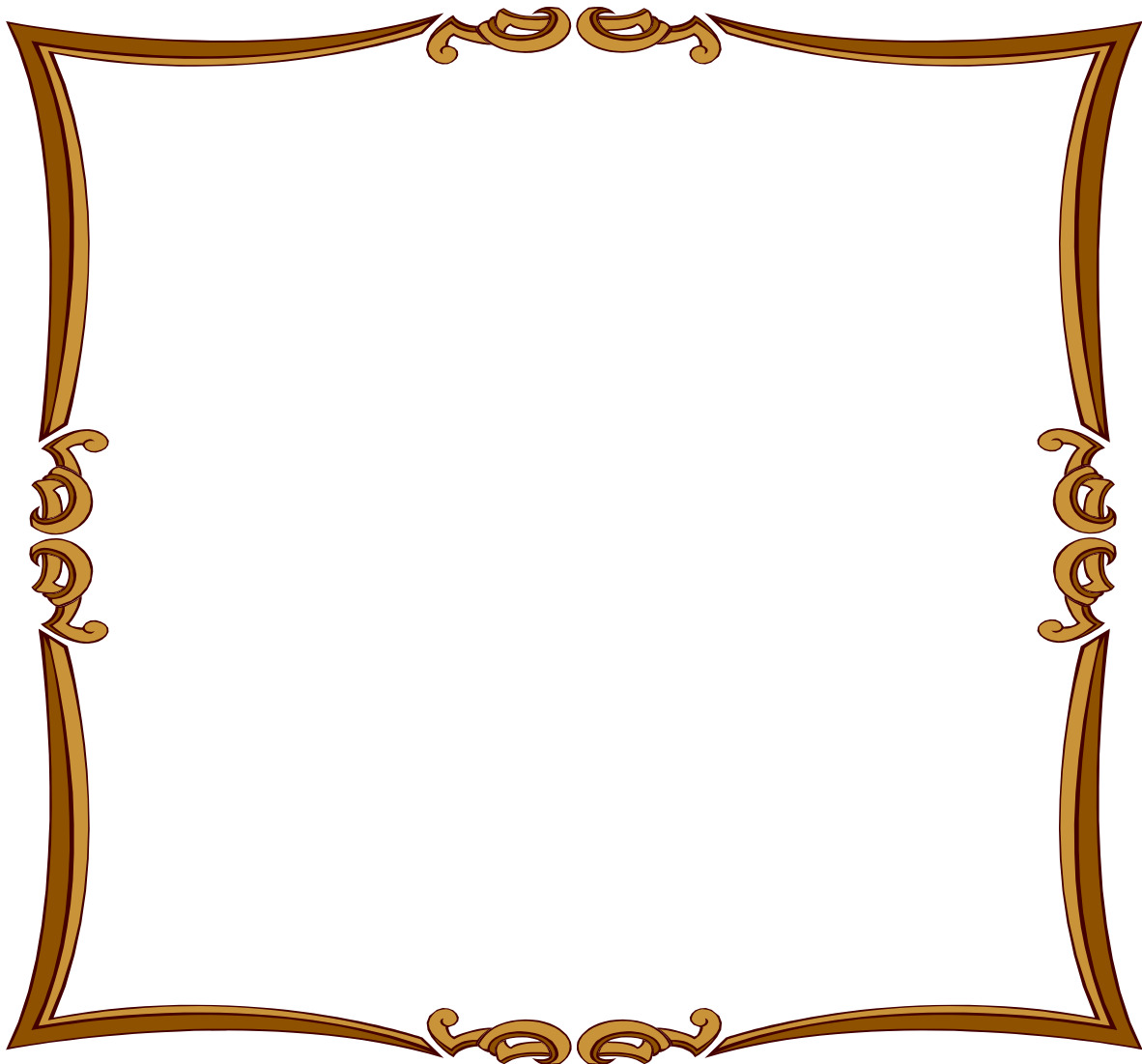

Voor school: ruimte voor foto's van de kunsttafel, eigen kunstwerk of activiteiten in de klas

Dit wil ik erover vertellen:

Voor thuis: ruimte voor een tekening of beschrijving van kunst die het kind in het huis gevonden heeft.

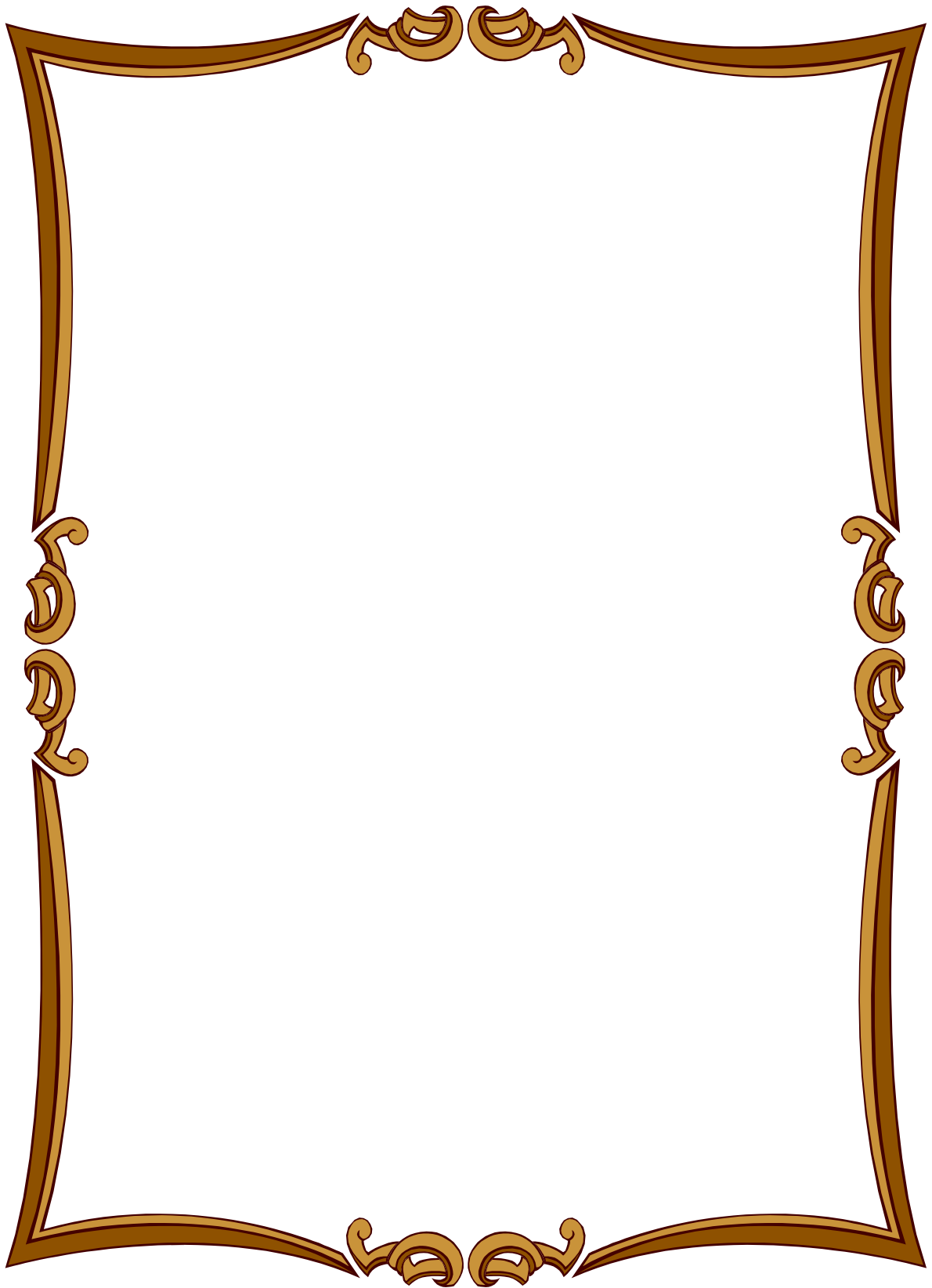
Naam van het kunstwerk:

Hier hebben we het kunstwerk gevonden:

Ik heb dit kunstwerk gekozen omdat:

Voor school: mijn werk

Voor school: ruimte voor een gedicht

Voor thuis: ruimte voor nog meer kunst
(bijvoorbeeld de titel of de gekopieerde voorkant van een boek over kunst, een
vakantiefoto waar kunst op te zien is, een foto van uzelf of uw kind met
zelfgemaakte kunst, een gekopieerde bladzijde uit een tijdschrift, encyclopedie of
internet)

Dit hebben we thuis nog meer gevonden van kunst:

Ik heb dit ingeplakt omdat:

Voor school: ruimte voor de folder van het museum in de klas

Voor thuis: ruimte voor de uitnodiging van een bezoek aan het museum op school

Voorleesbladzijde

Beste ouder of verzorger,

We willen u vragen om een prentenboek aan uw kind voor te lezen.

1. **Kies samen met uw kind een leuk prentenboek** (bijvoorbeeld in de bibliotheek). Kies een boek met veel mooie platen.
2. **Praat eerst samen met uw kind over de plaatjes** in het boek. Dit kan in het Nederlands maar ook in een andere taal. Vraag aan uw kind: *Waar zou het verhaal over gaan? Waarom denk je dat?*
3. **Vertel het verhaal in uw eigen woorden (in uw eigen taal) of lees het verhaal voor.** Stop af en toe even om samen naar de plaatjes te kijken. Geef uw kind de ruimte om ook wat te zeggen.
4. Het is belangrijk dat uw kind voorlezen en lezen leuk gaat vinden. Zorg daarom dat het voorlezen **gezellig** is. Word niet boos als het kind niet meer wil, maar probeer het later nog eens.
5. **Na het voorlezen stelt u nog een vraag** over het verhaal. Bijvoorbeeld:
 - *Vond je het een leuk verhaal?*
 - *Welke bladzijde vond je het leukst?*
 - *Wil jij het verhaal nu aan mij vertellen?* (met de plaatjes erbij)
 - *Wil je een tekening maken van het verhaal?* (tekening hiernaast inplakken)

Wilt u na het voorlezen de **vragen hieronder beantwoorden?**

Titel prentenboek:

.....

Schrijver:

.....

Op de volgende bladzijde kunt u met uw kind invullen over wie het verhaal gaat, waar het verhaal zich afspeelt, wat er gebeurt in het verhaal en hoe het verhaal begint en hoe het afloopt.

Wie?

Over wie gaat het verhaal?

Waar?

Waar speelt het verhaal zich af?

Wat?

Wat gebeurt er?

Begin?

Hoe begint het verhaal?

Afloop?

Hoe loopt het verhaal af?